МАССА А МЕХХАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советска Союза Коммунистически парте Нохч-Гіалгіай обкома Нохч-Гіалгіай АССР Лаккехьарча Советан Министриг Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 129 (4297). ЕРА, 27 октябрь, 1966 шу. Мах 2 коп.

ОКТЯБРА НАКЪА ДОЛХАШ

НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕН КХАШКА

Колхозашкеа совхозашкеа ди тІехьа.Іемгіра цус чуэцадеа долча кхаш, гурахьа дув ялаташ діаде деза участкаш, хьаттаІалоагІача шерарча хьувьсама аха деза ламташ.

Республика біарчча хьайнчча 25 октябрь тІаккочачаш чуйіцай 74 эзар гектар хьажжаш, чуэца езаш ерриган а 4621 гектар марз ец. Дукхача дакъе уж йисай Суэнженски, Урус - Мартана, Наьсарен, Шаьлта районашца.

3144 гектарх тІаІаа чуйіцад дуга, из хуьз ерриига діалийнача дугах 61 процент. хІаьта тІаІаьле аьдал 2040 гектара тІаІаа чуйіца дуга.

20 октябре денз 25 октябре кхачалца пиемни пункташца дІачуелаеш 2083 тоІна алат. Цунах Наьсарен районе боахамаша деннад 686 тоІна, Суэнженски районе боахамаша — 227, Шаьлта районе боахамаша — 258 тоІна.

Хьалха а санна деІахар тІаІаьт паччаьхьалгІа ялат доХІара ламан хьовачаш ца йьча Ахчой-Мартана, Наьсарен, Шаьлта районашца.

Шенарга севкла дайійнача дерригача лаьттаех 86 процент долча кхашкара чуйіцай. ХІаІаьчул тІехьагІа чуэца езаш я 1,5 эзар гектара тІаІаа севкла. Республике юкьера лаьрхІача хІара гектара тІаІаа 205 центнер севкла йоал.

Гурахьа дув ялаташ 160 эзар гектара тІа діадийнад, из хуьз плана ву 97 процент.

Гурахьа ялаташ ІІаДера план кхочачашьйі Надтеречни, Ножай-Юртан, Урус - Мартана районашца боахамаша. Гурахьа дув ялаташ ДІадийна йоаІаш латтаьхьа кхьча районашца колхозаша совхозашца.

103 эзар гектар аьхьай заба е аха еаэнг 60 процент. Кхашка гурахьа еш йоаІа обработка ву ю Малгіабина, Наьсарен, Урус-Мартана, Шелковской районашца.

Кхы мел дола кхашнара кхьаьлан чакхдьаьна хиларан ерриге торгаш йоаІаш я заба аьхьа темпаш лаьхьара, ДІасабежьа, октябрь беттА чуэ тІехьаьрча йис дийнахьа 7500 гектар мара аьхьаш, хІаІаьчул тІехьаьгІа аьа езаеш 70 эзар гектар гаргга я.

Республика кхашнарча кхьаьлан гамхоша тІаГІеррга кхьаьхийтад ужа шера, хІаІаа кеттепаар — уьх гаргтарча хана деонига іоргтобаха-ча балхаш чаьхлаьхар.

1966 шера республика колхозашкеа совхозашкеа мел эмбь аьхьай (проценташ йоаІаш планаца йийситтеш) хьаьхьокъаш йоаІа

СВОДКА

Районаш.	
Ахчой-Мартана	55
Ведана	16
Грозненски	67
Гудермеса	73
Малгіабина	47
Надтеречни	83
Наьсарен	34
Наурски	81
Ножай-Юртан	10
Советски	33
Суэнженски	82
Урус-Мартана	64
Шаьлта	41
Шелковской	
Ерригача республике	60

ХЬИНАР АЙДАЬ КЪАХЬЕГ

Дина толамаш доахаш хьайоагІа нив. Овсянников мерте латта нрокинг - завода № 1 — 2 йолча установка коллектив. Итт беттА сийда мехкадьта продукташ арахецара план 4-ча октябре нохачаш а я, уьх деношна цхьаьтта беттА план а нхаваШъе йорхІаш ба установка операторашца. ХІара дийнахьи буси мехкадьта продукци арахецара план ,тІехьхьачашьйі установка болхлоша.

Дина кхъьхьегаш ва уьхаза массеа а ший производствойни дехараш тІехьхьечашьйі вола установка вочхкарІа вола оператор нив. А. Исанов. Шо вочхкарІа вола оператор хинна дуьхьа ца еш а, цу балха йоккха говаа йолча операторен тІехьа ца ву саш, церна нийсса кхъьхьегаш хьовоагІа из. Исановна нийса дина ца болх а бош хьаьбоагІа установка операторашца ни, Н. Назаренко, И. Захарова, Б. Семенов, дуьхьа кхьбараш.

Р. АУШЕВ.

СУРТА ТІА: № 1—2 йолчА установка операторашца Б. Семенови А. Исанови діаяхача смена баллаг а йьиначу ба контрольни щита юхьо.

И. Плиева сурт.

ДОАГІАШ ДЕННА СОВГІАТ

Са хьа а хинна. Іуьрийна маьлхо Бешлоам-Ворта сийда баьккаьрца йолаш Наьсарен - Вокзалерча хІамаш тегаьга фабрикаца тІаьккхача удупашка мехкарий тІаІаш, белар. Уж ба Іуьрг а лена къаьхьегама вахте оттА болча хІамаш тега ялона кхалнах. Парна юкъе я Колзоева Азнат, фабрике хикагІа болча болхлоех ца!.

Ялх шу хьаьхагІа цар из. Керда предприятие — хІамаш тега фабрика йіллар Н. - Вокзале. Кхетадеш ца, кхдаш цуна эмарбаллаш хинна хилар. Пайт ер Азнат эгара хьалха керда предприятие балха болхчарца цхьана проходной-наІарх ца чуйоаІаш. Нагахь санна іохьхьанца фабрика шера, сийда пролеташ гуьзархеташ а, «комаьргийн-хьоГ» со хІамаш тега» аьнна — тетам а йоІ тинзаде, массеах бутт бальча дикагІа болча болхлоштА юкъе юьйцаш я Азнат. Ший гІулакх духхадеаделар йоІа. Ловкха еше а, барт тайна а фабрика коллектив: Предприятие ну сахьаьт тергалийнг хьинар долаш, балха тІера йоаІ йоІ, шиг ялалар лина производственнийна лина лог іолаш саг ва хилар. Іу хана лена ший балха нормаш хІара бетт-бетта тІехьхьачашьйі йоаелар из.

Бакъдар аьлча, из толам баккхалехьа тоаІ къаьхьега-м дийзар йіиІай. Дукхача хІамаш Алиева Анжата, іохьхьанца дийі, хьгаьрхчо довалІаш Азната. Из за яха, хІара ер Іеза йоаІа кхаьеет, тоха лина санна, хІамаш тегара говаа йоІа іочае йоаелар. Нагахь санна Азната хІама йіаштІехьаоаІаш ца хилча, масса хана цунна ялуз ер Хинкат, хозаче лешаш, дикача іохьхьанца іохьхьа іоІа. Цу іохььа материалех болхлой , йіаштІехьаьлаьнаш 5 эзар пар кога.Іирг хьаьб.

Мехкадьта предприятие къаьстта лина къаьхьийтаьл А. М. Межидов керта даттача неха коллективо. Коммунистически къаьхьегама сийлен цІи , яккхара къовсам лоаттаьен да цеца болхлой. Кога гІаІ а ца хьаьчу хІара ший уйІа діаярийнай дукхагІа оагІаІаьнаш кхоьрг. Цо чІоагІа беркат лаьшнал производствана. Масала, ухх шера хьалхарча ворхІ беттА кхоьаь лерриг тІоарсеа 74,9 эзар квадратни теннетер мара ца, хІаьта дукхьаьла августа сентябри шин беттА кхоьаьр 40 эзар квадратни лешнетер ца. ХІаьнаьлеш хьоьнь электроэнергии 115 эзар киловатт - сахьат ца.

Паччаьхьаьхен тІаьнна тІаьнна социалистически лекхараш хьаьл хьалха кхочачашьйі хьайІаІаш хиларца белгалбаьнна я ин. Шаьлов, Агабекьян, Муратов, Керте латтача пекий коллективашца. Цу пеха кхагІа ловрхІаьрех я лухха ха йоаІаш СССР-а Лаккехьарча Совета Президиумца уьмаьл «Знак Почета» яха орден енна Е. Осипцева, ишлаьнчлен я. Балхаш сов духха долаш. ишшта мара кхы ше мукъа йоаІашшелха а Н. - Вокзалерча сайрийна дешача кагІорхІ школе дешаш я Азнат. Пуштуьха хина мегаш а да, ерриігача фабрика болхлой собране, райсовета депутаталла кандидат оттаве лезаш хиначча дийнахьа, массеа ранза а водаш Колзоева Азната цІи яккдар. ЧІоагІа сий дер йіиІай.

Даьча гІулакхашца хьежжа ду сий а. ЧІоагІа гІаІаьоа хилар - наьсарой дукха ха йоаІаш, Азната іохьа правительственни совгІат — «Знак почета» яха орден еннай аьнна хезача хана. Из лер йіиІай вахаре эгара яра долашагІа, цІаккха а

Трикотажни хІамаш еш я хІаьна фабрика. Из гІулакх ворхІ, из довгаш ваІаашшелха а. нуьнг лика лоарІаю Азнат. Азнатана цхьана фабрике кІезига хьалкхийнабаг цІенача дегана къаьхьегаш дукхаберзаш бола, баьпка - лика къаьхьегамхой. Уж тайна, нах шортта, ба фабрике. Уж ба іьтур бохьарцІ. Пуштуьха, Азната цаькха тІа лелаш доІа из деза совгІат — ерриігача фабрика коллективо тІаГІеррга, беркате хьийтача кьин баь мах. Иштта лоарХІ ужаза, иштта да а да из.

Т. МУТАЛИЕВ.

Сурта тІа: Колзоева Азнат.

Автора сурт.

ДАИМ ДЕГІАУХ РОССИЙСКИ ФЕДЕРАЦЕ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

РСФСР ЦСУ ХОАМ

1966 шера йіе бетта Российски Федераце промышленносто чаьхьалхчен план ихочачьйара итогашкА РСФСР Центральна статистически управлене, ЦСУ хоамга тІа йоах. Российски Федераце промышленносто болхлоша, КПСС XXIII съезда решениеш ихочаьш а ца, Сийлахь-Йоькхача Октябрьски социалистически революце 49 шу дизара , ваха баг тІаІаа тайнара чаьхьаьбахар, духьь шерра социалистически яхь а йоаржаьь, тІехьхьачашьйі ерриГа промышленности продукци хьаьрен цуьг дукхагІа доІа лоарХІаменІара тайнаш арахецарен III квартала а йіе бетта а план. РСФСР промышленносто хьаьш йоІа продукци соахка уьх ханнаьлца йьчунца йиійсечуа 8 процент лучкаьнчий, РСФСР Министрий Совета кара йолча промышленносте — 6 процент.

РСФСР промышленносто кьаьст къастача деаькъонца цу юкъа дукхагІа йьккхай продукци: электроэнергии теплоэнергии — 9 процент, доагоча промышленносте — 8 процент, іаьржаьчеш бесаш долчеи промышленносте — 9 процент, химически промышленносте — 12, машинаш ечеи металлах оатхалаш ечеи — 11, хьун, хьу чаьхйоахача, целлюлозно - кьхьата промышленносте — 4, гІишлой материалий промышленносте — 9, айача промышленносте — 8, кучаи промышленносте — 2 процент, куьл турно - бытовой гІулакхашца эша предметаш хьаьеча — 12 процент.

Йіе бетта план ихочачьйаьй ерригача соиано - республиканский республиканский министерствоашца.

Федераце йіе бетта промышленни продукце лоарХІаменІара тайнаш дукхагІа хьаьдарх йолча цифраш йоаІаш діаХо РСФСР ЦСУ хоам тІа. Масала, ту юкъа хьаьлй электроэнергии — 239 миллиард киловатт-сахьат, мехкадьта дьккхаш — 162 миллион тонн, газ — 51 миллиард кубически метр, кІор — 247 миллион тонн, аьшка руда — 42,2 миллион тонн, чоп лоаладаьь — 24,3 миллион тонн, болат — 38,7 миллион тонн, прокат — 30,3 миллион тонн, минеральни удобреиеш хьаьй — 13,3 миллион тонн, химически хьаьсий — 251 эзар тонн, автомобилий покрышкаш — 17,2 миллион, турбинаш — 7,1 миллион киловатт, турбинашца гуттаьр генераторашца — 7,9 миллион киловатт, химически оборудований — 196 миллион сома маьха, металлургически оборудований — 94,8 эзар тонн, металл теза станокаш — 77,4 эзар, кузнечно - прессови машинаш — 21 эзар, ткацки станокаш — 16,6 эзар.

Дикхача хана арахийнай магистральни электровозаш — 317, авто мобилаш — 421 эзар, тракторашкА — 118 эзар, вертолетаьа машинаш — 695 миллион сома маьха, экскаваторашкА — 10,8 эзар, хьаьзай ГІирсашка йоІа хьу (колхозашца кийчьаь хьу йоаІаш) — 178 миллион кубически метр, хьадалА кьхьат — 27182 эзар тонн, цемент — 36,1 миллион тонн, ВІашагІйоаІаа яьшкабетон — 27 миллион кубически метр, бомбе - кьхьата кІедаш — 2,348 миллион квадратни метр, ангаьр — 286 миллион квадратни метр, лелах дь гаташ — 334 миллион квадратни метр, дьрешш — 185 миллион квадратни метр, тийна ньс аламаш — 4,4 миллиард сома маьха, телата кога ГІирс — 209 миллион пар, телевизорашкА — 2,415 эзар, холодильникашкА — 2,249 эзар, холодильникашкА — 1,054 эзар, баржаьш дутта машинаш — 1,797 эзар, сахьаташ — 20,8 миллион, мебель — 860 миллион сома маьха, паччаьхьаьхен белаьла республикан дьаькъа цух — 2 миллион тонн, чкъаьрийн форма продукташ — 3,4 миллион тонн, бежди хьатта, наьна, туьрийна лоарХІаш кхьйола шурий продукташ (колхозашца йоахарашца йаьхача наьна йоаІа ціагІа йоахарашца йоаІаш) — 18,6 миллион тонн, консервашкА — 2,4 миллион банка

Соахка уьх ханнаьлца хьадьарашца нийсечуа йиштта дукхагІа хьадьаьл бесаш долча металлаш, синтетически йІурашца пластически массеаш, синтетически клучк а аммиак а, мехкадьта чакхдоахаш хьаьхинна а, мехкадьта химе а продукташ, радиотехнически хІамаш продукце дукхА кьмдола тайнаш. Тоьдеиеш промышленносте технико - экономически хьокхамаш производственни мелоестах пайда ягаш, болх чакхдьаьхьаьй продукце ассортиментерьешн цун дикал товеиш. Къаьхьегама оасвале лаккхара план ПІехьхочачаьнгІ РСФСР промышленносто. Соахка уьх ханнаьлца хинначуьнца нийсечуа къаьхьегама оасвале 5 процент лаьхьаьнгІ. Соахка йіе бетта химиаьнца нийсечуа промышленносте баь пайда 10 процент дукхагІа ба. РСФСР Министрий Совета кара йолча промышленносте хьоьаь ахча планах товарни продукции хьаьрга іаьболача маьхаца нийсечуа 150 миллион сом гаргга хинат.

РСФСР ЦСУ белгалдоаккх, промышленносте балха ца ихочачьйара хинна хинна хІара Пхьайолча тоеттА приятеца ихочачьйаьр продукци арахецарен накопленеш аран, къаьхьегама оасвале лаьхьара, лаьхьийтар кІезигдара уьтталь планаш. РСФСР цхьайолча министерствоаца ихочачьйаьр промышленни продукце къаьст-кьаьста тайнаш хьаьара планаш.

Продукцеена реализаци прен пайдаш дарен йоккхий - планаш теламе ихочачьйаьр производства планированеи экономически стимулированеи керача система тІа йьнначу прехприятета. Соахка уьх ханнаьлца йьнначуьнца нийсечуа продуцена реализаци ярА боарам 11 процент лаьхьеннаб, къаьхьегама оасвале 10 процент лаьхьеннай, хІаьта - пайда 20 процент дукхагІа хиннаб.

(ТАСС).

МОСКВЕ ХИННА СОВЕТСКО-МАРОККАНСКИ ПЕРЕГОВОРАШ

25-ча октябре советско-мароккански переговораш хилар Креле.

Гуччаьхьа дуьнашн діа-ьха дуьнар ихеталеш доача хьалашка чакхььяьна переговораш йолча хана лийцар цхьана лелаш советско-мароккански гІулаккхаш чІоагІаьрен шерарен лешаш а хІаьта иштта дуьнен хьалхашца юкъерча гІулакхан ихьаьрна лелаш а.

ИДЕОЛОГИЧЕСКИ БОЛХЛОЙ ЕРРИГСОЮЗНИ СОВЕЩАНИ

25-ча октябре чакхььаьлар КПСС Центральни Комитето гуьлъь, КПСС XXIII-ча съезда решеннеша хьежжа хьалхашца этача идеологически балха лешаш дуьнара хетаьл партийн болхлой совещани - семинар.

Семинаре докладаш йир КПСС ЦК секретараша Ю. В. Андропова, И. В. Капитонова, Ф. Д. Кулакова, Б. Н. Пономарева. Семинара балха юкъе лаьхьа лешаш бар КПСС Центральни ревизиони комиссе председатель Г. Ф. Сизов, КПСС ЦК отделий заведующеш заместителаш, СССР министраш, паччаьхьаьхен комитетий председателаш, ведомствийн, творчески союзий, кенайоазон, радиовещаьнен телевиденен, органий культурлой, Іилмаьнан культурдан деятелаш.

18 октябре хена 25 октябре кхачалца семинаре докладаш йир КПСС ЦК Іилмаьнан лешара заведеней отдела заведующе С. П. Трапезникова, СССР Іилмай Академе президента М. В. Келдыша, КПСС ЦК отдела заведующе заместителя Р. А. Ульянова, СССР культура министра Е. А. Фурцевас, СССР Министрий Совета ревизиеннаьнен телевиденен Комитета председателя Н. Н. Месяцева, СССР Министрий Совета кенайоазон Комитета председателя Н. А. Михайлова, СССР Министрий Совета Кинематографий Комитета председателя А. В. Романова, РСФСР просвещение министра М. А. Прокофьева, СССР Госплана председателя заместителя А. В. Бачурина, СССР Іилмай Академе историе, естественознане, техника Институтга директора академика Б. М. Кедрова, дуьнен экономикан дуьнен хьалхашца юкъерча гІулакхийн Институтга Академе СССР Іилмай Академе член - корреспондента Н. Н. Иноземцева, СССР Іилмай Академе член - корреспондента М. Т. Новчука.

Идеологически балха лешаш дуьнена лаьхьа Іилмаьнан Комитетий ЦК-ий секретараша: Эстонеи - Я. Лаймана, Туркменистана — Я. Х. Хуьйбердыева, Молдаве — Д. С. Корнована, Латве — Ю. Я. Рубина, КПСС обкомий секретараша: Кемеровски — З. В. Кузьминас, Саратовски — В. М. Чернышев; СССР хьалхарчаьнгІ ЦК-ий хьаьхьаьнгІ

ПАРТИЙНИ ВАХАР

КОММУНИСТАШ ХЬАЛХА ЛАТТ

МалгІабина районе дикагІча боахамех цІа та тха колхоз. Шерагера шерага кхаьнга хьайбаьлгаш леладелча доиший толамаш доах тха колхозоца. Хіаьта тхо шера 4, ха во хьалта ала э, толамца чакхдоалаш латт юртбоахама шу.

Лог гІоаздоккхаш да баьнда-раш лелалеча дьала толамаш. Оаха лаьрхІалар хіара гекатера гІаро ка болча латтий 15,3 центнер яькка, хіаьта лькхкар 23,2 центнер я. Цо новкъаьстина дІаьгІаьнна гІоаг-гІа 5813 центнер латт чуда. Паччахьлхьгенга дехад 38000 центнер латт. Хіаьта соаХка колхозо дехкар 31380 центнер я. Гиларгаш йохкара план а тІехкоачашьЙ.

ТІехдина кхаьлІигІад колхоз хьайбаьл леладелаша. Юккъера лаьрхІача, ухх шера '9 бетта хіара беттача Іаттагара эккхкай 1462 центнер шура, яккха лІайкар 1237 килограмм йолча. Ту юкъа паччахьлхьгенга стаьрда 7930 центнер, планал сенгІа 1030 центнер шура. Октябра сийда лаьрачча социалистически яхь а баьнна хьайбаьл леладелаша доІ делар паччахьлхьгенга шура йохкара план октября цІей тІаьхоачаш кхочанЬе. Из декхар 23 октябре тІехкоачашьЙ.

Колхозо коммунисташ хьалха латт боалаца экономика лайра баьркачча кхоьсаве. Цар лешаца а гІулакхаца а йоацца тІехьбоах колхозоЙ, кхаьлер эгтара бехтохкаечча участканга. Колхозо мерттерча ха туна коммуниста Вахмадов Мадий цІе дока йоаг-ергІачча Нохч-ІаьлгІаьнчеца. Ма леладелча доахий толамаш дахарах цунна «Хьан почета» яха орден еннай. Цін лечча ма Іуна опыт Іомаш тхона доалаца ухкача боахамех хьайбаьл леладелаша а. Вахмадов Іуьнца да дитта тха доалаца 650 устагІа. Уьх шера 10 хіара 100 жийна тІехьа кхобаьЙ 137,7 іаьхар. Пашаца хіара устагІанна тІера 4 килограмм тха лаккха дезача, цо даьхкад 6,5 индигрАмм тха. Хіана Мады кийчуьш ма леш чоаьхьарга теоретически дешаш юкъе а та хутташ царна кертера теркам тІаьбойташ Хьайбекоев. ЛаьдуьгІаргаша кхеталергІоалаш а аттача меттаца а лурцар цо.

— В. И. Ленина тІехььара лаьча йоазонний керттера чудоацам лаг Россе социализм хьалъера хьала лоІа ю. Ма хьалъ хьаьлоьхкарах. — йоах пропагандист.

Из дуьнцан цо белгалдоаккх СССР-е социализм хьалъера керттера достам мехка индустриализаци енга, юрта боалам социалистически новкъа боаккхьинга, культурна революци чакхйоккхьигІа хилар.

ЛаьдуьгІаргаш деца могалу пропагандисто В. И. Ленина яьдь е балхан: «Письмо съезда», «Заключательни фиНишеи Госплана» дІаьлаРах», «Дневника тІара оагІонца», «Вай революцие», «Мишта эрганлекха еза Ракбрин».

Цу балхан тІа В. И. Ленина белгалдаьккхьгаш социализм хьалъера эша хьалцал доІаш хилар — политически (пролетарната диктатура), экономически (производства средствин социалистически доалаьхе хилар), социальни (боаХлой классеи аьдахойн оаза). Ленина белгалдаьлца СССР-а хьалкьий дотта Іаьнна, лаьхьанна болча паччахьлкхен оборонни низо, кхыча мехкашкарча къаьгьаргамхоца хьаллоацан хиларо доккха новкъостал леш хилар а. Ленина дьаьа ту хьехамаца Іаьлаьмте боккха лаьрхІам болча гІулаькх лир.

Деша баГІаргаш хан-ханнаька а дика а хьаьт. Масала, тхо нийсеннача заняте хилд вешаш хиннача 27 сагах 24 заната вар. Цар уйла тІаьхийта лаДуьгІар пропагандиста дуьнцанчуьг, ІаьлаІдора, собеседовани ена юкъе дика даьхьа доапар.

Пропагандист Іусайн Тамилович Хайрбекоев кхоа саг ваг. Безаме а лалуугІа дог доаГІаш а а по заняташ. Шерра пайда ян технически средствашца гойтара пособеХи. Масала, лай лаккхььа йийцаца заняте тІа доаГІаш долчА деанЙ диафильмаш хьаьккхьар цо.

Деша баГІаргаша веаш а пар лоарХІаш а пропагандист ва Хайрбекоев. Декхарийца ваьа оттавьа а воацаш, шийна деаЙ хилараХ и по заняташ, йоах цунах деца ухарана.

В. ЯВОРСКИЙ,
КПСС обкома инструктор.

УЖГОРОД. Уьх шера «Карпаты» яхача ужгородски издательстванан венгерски будаваШСкан издательстванан хьаьна Венгрен Закарпатьян деларшта лаьрхІа арахец советски, украински, эрсий классический произведеНеш. Иштта дуьна ютьаьсе закарпатски переводчикашен издательстванан Украине бахача наха венгерски литература шерра дІадоаьвІатара е. Шин кхаьна юкъера культурин бизнан ІоаьгІбара ЧІоаГІа лоарХІаме да венгерско-украинскин украинско-венгерски словарашца араделар. Венгрен Іилмий Академеен Ужгородски университетен вамкоедаца оттадьЙ уьш.

СУРТА ТІА: «Карпаты» яхача издательстванан венгерски редакце заведующи Берко Тибор Карловичн (аьттехьа) производства заведующи Цуте Иван Иванович венгерски мехтаьла арадолаача О. Гончаре «Тронка» яхача книжка суперберт гартера хьокан ба.

Л. Ковгана сурт.

ТАСС фотохроника.

КЕРДА ОБРЯДАШ—ВАХАРЕ

Массанена бІаргаГучча йоалаача аРиша ходам бора ну диНнаьх ревІонни культура ЧІаГІа саг йоалаеш мотиг я яхаш.

Хоза кийчьаьча зале лоацаш музыкна я. Дукха нах ба уххаза гуГбенна. Уьх бахьнаб шоай гаргарча ниха а новкъостаЙца а ловца бахьха, уьх дахьъала бувца. ВаШаГІкдета лаьрхІарах ба берий музыкальни школа директор нов. В. М. Кальченкон Ново-Шедрински медицински пункта фельшер В. Н. Сеницки.

Зале шоай мотиг хьлоаи цу шинне а. Цу белгалча аьнаьх рабочая культура учреждений шерах уьш дахьъаьла бувц культура отдела заведующе нов. М. Йоаьц. Бракни свидетельство ла а ерш хьаьмаьл дир ЗАГС районни отдела заведующе нов. Аьдрович. Официальни дахьа Виктелгаьчо тайп-тайпара хьлхаРоаш ловзарашен хилар.

Иштта керда обрядаш вахара ноьхе хьхаьхьІа белгала а Шелковской района культура учреждение. Кастелста хул уххаза цу тайпарча торжественни лецоьта хетаьль сайпеНаш. Масала, уьх ленокна районни культура ЧІаГІа хилар «Сийлен байрахьаьтта ІІІалхх» яхача темах йола сайре. Из ер Советски Арме мугІарашца гІулдаьх да болдхаьрча хетаьль, ун 52 саг вар. Цига хьаьмаьлаш дир районе военкома М. Смирнова, КПСС районе секретара нов. Солдаткина, Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІем тІа хиннача А. Н. Зеленске.

Арме болхачар ЦІерах хьаьмаьл дир И. И. Хлебникова. Цо лоцдар шоай дІахьоьн бола кинх сийленна «ЧІхьоькхьаргІулдаьх. Цуьнца ГІеІаьгІа районни культура Шен художественни самодеятельностна концерт оттадир.

А. МИСЛАУРОВ,
Нохч-ІаьлгІай АССР-а культура министерстванан методист.

КАГИРХОЙ—ДАИМ ТЕРКО

КПСС Нохч-ІаьлгІай обкома III-гІа пленум Грозне комсомольцийн кагирхойн вахаре лоарХІаме событие хилар. ХІаьна гарода дукхаьгІа комсомольски организацийн ваьнна ю. Цо комсомольски собранеш. Цига кагирхойца ваьц пленума решеннеш, уьш кхоачашьца де дезаран белгалдоаьх.

Уьх шера 3693 саго чаьхьъькар юкъара образованени школаш 2078 саг вахар даьхьерчеи юкъерчеи лешара заведенемца. Гороха комсомольски организацена ХІьлхьажа отар чІоаГІа бехкоькамеи чоаГІаеш — школаш йистеьлца 1600 саг промышленни предприятеьца балха оттаве. Белгалдаккха дозаца, партийни, комсомольски, боаХаий организацена шоай ханнаьх мероприятийн ноьхьхьаьл бахьан доацаш из дезаран толамаш кхоачаца ВешаГІкдеьлар. ХІаьна школаш йистеьлца кагирхой балха ІІІаьнгІабаьлг. Городской комсомольски организацо дехкар да балха ІІаьнйе ца беннача кагирхоьта балца бола моттиг лаьхьа новкъостал лар, ун промышленни предприятийна болх бе ІІІаьлоьмбар, ваьнна ю. Цо промышленности предприятеьца, транспорте, ГІиШлолІоьчеца.

ШоллаГІа лоарХІа да эгтара хьалъа производстве болх бе ІІІабелоаьнна кагирхойца лерттІа къаьгьатана хьалаш ІІІадоаьвІийтелера профессионально-технически дешар ІІІоаьнна ІІІаьгІаьнкхьаьл. Дукха тайпара, шоай болча балха баьккхача кагирхой ІІІоаьхе ю предприятей комсомольски организацийца. Дукхаьча предприятеьца ІІІаьшГІаьчкий кхуьш боагІаеча наха юкъе болх бара йола совет-ГІаьнна. Дика болх бара ІІІоаьнна ІІІаьгІаьнна ІІІаьгІаьнна комсомольски политически дешара йола 118 кружок. Балха йоккха опыт йола квалифицированни пропагандисташ да цу кружоашца кулгалдеш. Комсомольски политически дешара сеТа ІІІаьшГІаьлдаш доккха новкъостал дир предприятей юхььаьнца парти-йийна организацена. Комсомола масСайдча райкомашца ІІІаьшГІаьчкай политически дешара системеча кружокийн клубайн болх тоаБара юхьаьнца комсомольски организацена ІІІа беча балха новкъостал дара йола политико-массови комиссеш.

Белгалдаккха дезз. кагирхой политически техницеи дешар ІІІаьшТІехьоаккхача балха ноьхе дуХха цеНсаШтта кхоачаМбоаьрашан долга. Дешара ноьхе чуваьдаш берриГа кагирхой. ДуьхьаГІоаьла нагийнаьн механийн дешара заведений сайрийнаьн отделеношца оттачу тІехьаГІа ер да ьаьнна бахьан доацаш цьаьйолча хана занятешца ахаш, ІІаьта предприятей-комсомола комитетаца лерттІа тІаьхьоьмаш лоаттабар цар дешара.

ХІаьна горкоме а комсомола масса-йолча райкомашца а ІІІаьшГІаьчка а болх беш а я кагирхой лектореш группаш ІІІаьшГІаьчкай обществено-политически, іилма-техницеи, медицински, педагогически секцеш. Уьх шера лекторски группаша тайп-тайпарча темаех 300 сонТа лекци йийцай. КПСС областной комитета III-гІа пленум хиннаьчу тІехьаГІа кагирхоьца салаІара ГІулаьх ІІІаьшГІаьлдаьхьарга комсомола комитетаца клубашца, культура цІенношца цхьана беш болх болх тоабен-наб. Сентябрь бетта комсомола горкомо горнепленума культура отдела цхьана оттаьлца планах ву кагирхой культурин салаІар ІІІаьшГІаьлдаьхьарга болх.

4 сентябре мехьаьштачой цІей лелеча дийнаьха хилар безаме сайренаьн. Цо дийнаьха кагирхойца ІІІаьхьаннаьн концерташ лелар города предприятей художественни самодеятельноста коллективаша.

Кирова цІерахча культурин салаІарен парке хилар «Комсомольски хьаьрщаш». Тайп-тайпара ер дар темаш. Масала, «ТурналХой яйна юкъе баХ», «Цу ленОй сий ВІалла довргІаш», «Лезаги комсомол».

Горда комсомольски организацена ваЙ халкъа къаьгьатаеш революционни традицешца кагирхой хьаьгІабара бола болхи тоабаЙ. Традицин-онни хиина ДІаьтта къаьнача комМунисташца, хьаьлаРча комсомольцашца, Гражданнин Дайхенн тІемашца дакъа лоацаш хиннаьрах, ІІаьшГІаьлх музееш, тІема сайн уголошаш. ТІемаш хиннача мотиггашца йоьа Ерригенаьн поезде цьаьнаре дакъа лоацаш. № 3 йолча Грозненски школа, проверщаеш комсомольцашен ВЛКСМ ЦК Грамоташ, мальс совГІаьцаш деннаЙ. 3-чен 1-чен школашца боьЬо еннай легендарни Брестски крепоста пенашта ихе хуьрг йолча сагех дакъа лаца. № 38-ча Грозненски школе ІІІаьшГІаьлкай ТІехІаьна тІемА сийлен, интернациональни доаттаГІаьнна музеин. Цига Джкурсешца хиннаь заарашт дешарой.

Ленински района комсомольцашца поезд йиР Грозни — Военнесеновка—Малгіабик — Ордженикидзе — Эльдарово — Наьлчик — Кисловодск — Грозный яхача маршрутеХ. Заводской районе кагирхой хилар Советски районе, революцие турпал йолча Шерипов Асланбека гаргарча нахаца ІІІаьшГІаьлгІаьнна, революцие турпала памятника ихе митинг йир, ІІиттА минут хилар Серго Орджоникидзе памятника ихе а. Гуьлъе материалаш кхуьйтар «Дай наьхьаца — турпалхой наьхьаца» яхача Ерригенскийн 2-ча слете.

Парте областной комитета III-ча пленуме докха къамаьл хилар общественни порядок лоарХІа комсомольцийн кагирхойн лоарХІамах ІІаьца. ХІаьна общественни порядок лоарХІа йолча дружинай боьх тоабен ба. Дружинийнкий мутІаргаш шерда дилаГІоьча кагирхоех.

Комсомола горкомо дика общественни порядок лоарХІа масеран рейдаш ю. Бакъда общественни порядок лоарХІа комсомольски организацена ІІаьхьоча балха юкъе хІаьна а ХІоачамбоацаран да. Комсомольски организацена ХІаьна къоьсаш ваьгІабаГ антибобществени гІулаьхацаш, микроштабий, оперативни группай болх тоабе беш. КПСС областной комитета III-ча пленума решеннеш хІара комсомольски организацена ХІаьнхинна ІІаттаьна декхарий программа я. Из кхоачаГІаьра шоай ниг а ІІаьнар а ХІодергІад горда комсомоло.

П. ГРОМОВ,
ВЛКСМ Грозненски горнонан секретарь.

ЛадувгІараша ювца тема

Организованно а лаьхха ІІІебийн боьрам болаш а ІІаДроденнеш Наурски района «Советская Россия» яхача совхозеРча марксизма-ленинизма лаврий школе ІІоллаГІча шера парТийни комитет. Из дика хьагойтаеш ер лухха ха йоацца хинна «Партия и (1921—1925 шераш) хьлхьа боахам комметтаТабеГІа ІІІаьшГІаьлаьхьарг ахаш ахаш тема а йолаш хинна ваьнатн.

ІІоллаГІа ешаш ваьнн ер на. Хьалхарча сахьата опыт йолча пропагандиста, совхозе керттера агронома Г. Т. Хайрбекова собеседовани йир лешца ІІаьхьарагаца. Цу сахьата лелна ухача А. А. Шербакова къамаьл дир.

— Граждански тІем тІа хот ма даьлиннер а Ленина хьаьлленна партеберрига шиИ нах тІаьбойтИ бохабаь боахам юхатоабара, — йоах цо.

ДІаХо цо доаладу хьалкьа боахама хьал белгалдоаккхаш лела масаллан. Пом хиллелхьа хинначу. 7-за лоХьеннаьр промышленности производство, ерта боахама валовой продукции — 2-за, товарни продукци 4-за лоХьеннаьр. Мехка тоьаьар алат, тух, ІІІилеторгаш. Аьархой рьаьа бацар продразверстаненер торговаи лелае мукъа ца баьрарн. Юрта матежашн горде забастовкаьш хиннар.

Шербакова ІІІадоаладьр ІІІаХо дийнаьр Буренева. Цо дийнаьр Кренштадте хиннаьча матежаьх, из йоХаеш партеХ-ча съезда делегаташа ІІаьчаеча дьаьхьх. Ту матежо а СибаргІеин Украиная лакъа, Тамбовски губерни, мехка кхиЙлоа районашн чуноацаш хиннача кхыча матежаьца а къаьхьхьар даца кхо рейс яьЙ цу юкъа машиностаца нн. Колоярцева, Бельмаса. Иштта дика ХьаьлГ машиностаца Дудургов Султана, Адиев Курбана, Агасиев Андрея, Давидаров Михаила, кхычар.

Лоацца ДІаьча локомотивий ролиГелаша хьалхарча ах бетта ІІІайнга беза мухь тІаБоаа поездаш 50 совГІа я. Парца ІІаБаьІІа мухь 20 аьар сенГІа тоин я. Ту юкъа планах лаьрхІачул совГІа хьолаь доагор 60 тоин я.

Г. АНОХОВ.

ЛАЬРХІАЧУЛ ДУХХАГІА

Хьаьнар айденна къаьхьгаш ІІаьчаьнна ІІІаьнна ІІІаьнна ІІІ

КПСС ЦК майски Пленума решеней — вахаре!

ХЬАЛХАРА ТОЛАМ

1966 шера Нохч - ГІалгІай АССР юрта боахамаш министерства нохчийн совхозийн совхозашка ярна пайда эцаш йоаннарашка - кийлдаь 73,2 эзар гектар лаьтта да, цунах оахлш дар 58 эзар гектар да.

Юрта боахама министерства хиш дехкача лаьтах пайда эцийна тодаьра гІаьрашь массекх мероприяташ чакхъаьккхий. Юрта боахама министерства коллеге дийцаш хий уха сангараш хий дехка кийчьарг, лаьттанца тодаьл сонаеш хий техникех, доГІан хьаьдаг хий деттача техникан пайда дикагІа эцарах лоца дешаш.

Колхозашен совхозашен ухь шера шоай ханнаьха цІенЬай 464 эзар кубометр йоа хий уха сангараш, планах цІенЬе езаранг 442 эзар кубометр мара йоацца метте, планах 340 гІирс мара тоабе ца безача метте 346 гІирс тоабаь, 1590 полтельникн (хий дехка болхо) кийчьаь, шоашца йоаьл мел йоа доГІан хьаьдаг хий деттача машинашт тоаьй, ДІаьхуча шерашарчуа дукха а дукхагІа гайсай уЬоберешн, хий дехка эцхагІа йоаьл лаьттан бригаьштен звеноштен юкъе ІаьдийнЬан, иштта цаГІа дІаенний боахамашка йоаьш йоаьл йоаьрга мелиоративни техника, ца дьаькъе доГІан хьаьдаг хий деттача машинашт а.

ДІаьхуча шерашца санна во лаьттан уях шера бІаьстан юхье ІаьдийнЬача культурашта вегетационна лаьЬа эцаш йоаьрганаьнгу - кийлдаь 73,2 эзар гектар лаьтта да, цунах оахлш дар 58 эзар гектар да.

Юрта боахама министерства хиш дехкача лаьттах пайда эцийна тодаьра гІаьрашь массекх мероприяташ чакхъаьккхий. Юрта боахама министерства коллеге дийцаш хий уха сангараш хий дехка кийчьарг, лаьттанца тодаьл сонаеш хий техникех, доГІан хьаьдаг хий деттача техникан пайда дикагІа эцарах лоца дешаш.

Колхозашен совхозашен ухь шера шоай ханнаьха цІенЬай 464 эзар кубометр йоа хий уха сангараш, планах цІенЬе езаранг 442 эзар кубометр мара йоацца метте, планах 340 гІирс мара тоабе ца безача метте 346 гІирс тоабаь, 1590 полтельникн (хий дехка болхо) кийчьаь, шоашца йоаьл мел йоа доГІан хьаьдаг хий деттача машинашт тоаьй, ДІаьхуча шерашарчуа дукха а дукхагІа гайсай уЬоберешн, хий дехка эцхагІа йоаьл лаьттан бригаьштен звеноштен юкъе ІаьдийнЬан, иштта цаГІа дІаенний боахамашка йоаьш йоаьл йоаьрга мелиоративни техника, ца дьаькъе доГІан хьаьдаг хий деттача машинашт а.

ДІаьхуча шерашца санна во лаьттан уях шера бІаьстан юхье ІаьдийнЬача культурашта вегетационна лаьЬа эцаш йоаьрганаьнгу - кийлдаь 73,2 эзар гектар лаьтта да, цунах оахлш дар 58 эзар гектар да.

Юрта боахама министерства хиш дехкача лаьттах пайда эцийна тодаьра гІаьрашь массекх мероприяташ чакхъаьккхий. Юрта боахама министерства коллеге дийцаш хий уха сангараш хий дехка кийчьарг, лаьттанца тодаьл сонаеш хий техникех, доГІан хьаьдаг хий деттача техникан пайда дикагІа эцарах лоца дешаш.

Колхозашен совхозашен ухь шера шоай ханнаьха цІенЬай 464 эзар кубометр йоа хий уха сангараш, планах цІенЬе езаранг 442 эзар кубометр мара йоацца метте, планах 340 гІирс мара тоабе ца безача метте 346 гІирс тоабаь, 1590 полтельникн (хий дехка болхо) кийчьаь, шоашца йоаьл мел йоа доГІан хьаьдаг хий деттача машинашт тоаьй, ДІаьхуча шерашарчуа дукха а дукхагІа гайсай уЬоберешн, хий дехка эцхагІа йоаьл лаьттан бригаьштен звеноштен юкъе ІаьдийнЬан, иштта цаГІа дІаенний боахамашка йоаьш йоаьл йоаьрга мелиоративни техника, ца дьаькъе доГІан хьаьдаг хий деттача машинашт а.

ДІаьхуча шерашца санна во лаьттан уях шера бІаьстан юхье ІаьдийнЬача культурашта вегетационна лаьЬа эцаш йоаьрганаьнгу - кийлдаь 73,2 эзар гектар лаьтта да, цунах оахлш дар 58 эзар гектар да.

Юрта боахама министерства хиш дехкача лаьттах пайда эцийна тодаьра гІаьрашь массекх мероприяташ чакхъаьккхий. Юрта боахама министерства коллеге дийцаш хий уха сангараш хий дехка кийчьарг, лаьттанца тодаьл сонаеш хий техникех, доГІан хьаьдаг хий деттача техникан пайда дикагІа эцарах лоца дешаш.

Цул совгІа, мелиораци хин боахамеи министерства, «Чеченгинтуиндустри» гІишлой управлене меда ледиду хий уха сангараш тоаьрен эзарен балхъан, Іалашдан хий дехка лаьттан шоай хащдьаь балхаьта ютеЬиагІа, дах дьаьнна болхаш во хуй. Болхуа юкъ юкъаЬолийр хий лехна лаьттан кийчьаь доахдин кардаьрадеиин дечча балхаьта.

Шера планах 9466 эзар сома маьха ГІишлоьпъ яра-монтажник балхаш ю безача метте, уях шера ялх квартале лаьрашн дац 5170 эзар сома маьха мара. «Чеченгинтуиндустри» балхий плана юкъеьдилаьдар № 15 Йоаьча Гроозненсин шурий совхозах 300 гектара тІарра хий. Уях сагІа-рашта реконструкции елта, цхьаьбаьхьа, уж балгІ хин кхьмоттел таханаьна ДІаьлоа а дьаьлан. ХІаьнаьца цьа хьоачашьнна я Гроозненсин районе «Советская Россия» яхача колхозе хьаьдеш дола гІирсаш 1966 шера І-ІІа сентябрь хьаьГІа-хачалелхьа хьаьдьалхеп «Городилина» яхача бер чу хьаьдеш лаьтта гІирсаш сихлен ьаьнна «Чеченгинтуиндустри» гІишлоьпъ управленеи-на. Нохч - ГІалгІай АССР Министрий Совета енна залаин.

Соалха гурахьа Гроозненсин районе «Ермоловский» совхозе «Чеченгинтуиндустри» хьал а ий, ІаьнгІа-ІаьнгІа ДІаелар 146 гектара тІа хий дехка сеть. ПцьаьбаьхІа, медиоراци хин боахамеи министерства'ух балкаш ца ьаьнна оттА а я ДІаенна проект техническе нийла ца хилар баьхьан доалаш иззал лаьтта хІаьн а тІехьа хий ца лехнаш да.

Уях шера республика колхозашен совхозашен 7.256 гектара тІа хий дилла ьаьнна оттаь залаин эр. ПцьаьбаьхІа, хий дехкача лаьттаех пайда эцийна тоаьрегІоалин йоа из доарІаьме мероприяти хоачачаш во ю. Масала, уях шера І-ІІа октябрь хьаьГІаьнна республика колхозашен совхозашен хий дилла планировка ьа лаьттан 1.674 гектар мара дан.

Подрядни организацеца — «Сельхозстрой» гІишлой управлене, «Сельхозтехника» объединене, мелиораци хин боахамеи министерства — лерттІа хьоачашьнгу тоаьшта оттаьл задаьн.

«Сельхозтехника» объединене механизированни отрядаш І-ча октябре кхаччаьца хий дехка кийчьаь лаьтташ 113 гектар мара дац планах оттаьл задаьн 2.236 гектар йоаллашьна а, лаьттА хІаьн уях сахьаьта 55 гектара тІа мара а баьц цар из болх.

«Чеченгинтуиндустри» гІишлоьпъеча управлене хий дехка кийчьаь хІаьн деа лаьтта 2500 гектара доаьча 1016 гектар мара кийчьаьлан.

Шийна оттаьлча заданех лоарХІаьнгу мелиоراци хин боахамеи министерство а. Цул механизированни отрядашца хІаьнаьца хьа хий дехка кийчьаь лаьтташ 545 гектар мара дац планах кийчье дезарзи 1251 гектар доаьча.

КПСС ЦК майски Пленума решенеи хьоачашьнгу ца лаьттанца мелиоراци елта тоаьр, ушалаш йоьхьаьра, тІера йІотаьрзи ІаьнгІа, каналашта, ньаьхьаьта, кхьчьаька сонаеГІа дІаьхьоастадь лаьттан ахара чотаь ДІадуь лаьттан шерде лаьрХІа йоаь хьаьда мероприятеи чакхъаьца кийчьаьлй республика колхозашен совхозашен хІара оттаьлеиена, боахамашешнйна. Уж мероприятеи колхозийн совхозийн болхийн юкъарра собранеиш, юхьаьшшца партийни организацеиш, районни партийни оргаьнца Ийийай.

Юрта боахама Министерства график оттаьлй, Гроозненсин опытно - мелиоративни станце колхозийн совхозийн специалистеий, юкъерча эвенох болча кулгалхой квалификации лакхъара семинареи заьнтеий курсаш ІаьшагІийнЬаьнгу, районни ярта боахама промышленни управленей, колхозой, совхозой специалистеий кулгаш а деш боахамашка керда полиналыцикаш кийнЬаьра а болх беш барой говзал лакхъара а.

Цунна цхьана хІаьнаьне белгалдаьра болх баьб колхозашен совхозашен КПСС ЦК майски Пленума решенеи хьоачашьнгу. ДІадоалаьдаь йІотаьрзи тІаийола лаьттан мукьаьдаьгаь, ушалаш йоьхьаьра балхаьн. Уях шера ІІ-ча октябре яхаччьаьца республика колхозашеи, совхозашеи йІотаьрех мукьаьдьаьккхий 2202 гектар лаьтта, Ачхой - Мартана районе доахдадьл ушалаш тІаьхьина 150 гектар лаьтта.

ХІаьнз хьаьГІадоаГІаьна шерарчх хьуьжьаьна лаьрд йоаллаш лаьт. Гурахьа йуьн ялтаьш 13,2 эзар гектара тІа ДІадийна ьаьнна, лаьттанца тІоаьда соцарца дуллеш доаь хий дилладь 12,9 эзар гектара тІа. Ваьхьаш ДІаьхо а деш да.

Ч. ЦИЦИНЕВ,
Нохч - ГІалгІай АССР юрта боахама министерства иннтерра инженер.

ХьаГІадоаГІаьна СийлахьбоккхаьчА Октябрь тІепІна сийленца пакъа бахара шерра ьаржачА ушалаш-ТІомаьн доах МалгІабина райсна «Кавказ» яхача артела колхозхошца. Планах 3500 гектара ТІа тура-хьа дуй ялат діаде деш бар колхоза яхаш леладерш. Цу дьакъе 2400 гектара тІа ніІе долаш. Из хІаналге 2600 гектара тІа діаьнна.

Планах де деза алат 15 октябрь тІаьхоачаш діадийна а баьнна хІаьнз плиналг СовгІа 500 гектара тІа алат ІаьнгІа ца колхоза механизаторашца.

Яхьа хьаьхьа латташ хьаьбоагІа колхоза дикагІа боа механизатораш Заинин Василий, Сосков Григорий.

СУРТА ТІА: алат діадийна йоаллаш лаьт Заининен Сосковен агрегаташ.

И. Плиева сурт.

ШИН РАЙОНА ЯХЬ

Дукхача хана деш шоайла яхь лелаеш хьаьбоагІа Шелковской Нарсийн районий хьаьхьгамчой. Из ях шерегара-шерага чІоагІгІулг хьаьоагІа. Шеаьта юкъера соц. договор, ханхаллаьца діа - ях делегацеи а ухийташ тохк пар, хІаьта цунах бокхца пайда боаь.

Нитилетка хьаьхарча шера кердача ешаьна йоаленнай наураштеи шелковчашеи юкъера яхь. Уях шера дилаьза шоайла діа-ях яхийтай пар делегацеи. Юрта боахамера балхан хьаГІаьгІ-эттача хана яьй проверкаш: біаьстан юхье кхаьшца дерглоачА кийчьа ьийчо, яьйий, ягьаьш чуоца кийчо яьйий, ах шера результаташ эцийтай, районна колхозашца общественни хьаьбоагІа Іаьдаьхьа кийчо эцийта йоьхьаш.

Бранн да ВладимІр Ильичаьна дерзоачаьнна: Іаьнгі-ях гучадьаьнараш. ІІхьоагІча августа шелковчаний делегаци хиларг наурашан болча. Делегацена юкъе бар: партийни сонетекни боаллой, юрта боахаме хьаьлха латтарах. Наурашца шоай декхарш ихочачаш эцийта даьл хьожаш бар ца. Шелковчашан колхозашца хилар, лаьтта леладарга культура эцийтай хьежар, культура учреждений балхаГІа хьежар. Біаьнн ийийбоГІа паччаьлахьонга юртбоахама продукци йоаьхкар планаш ихочаьчьара итогаш.

ЧІоагІа сакъердаме а пайдана а хилар шелковчашан Наурскн районе Калиновски юртсовете балар. Калиновскина йийнар станциа товара дьаьлера шоай опыт, цар бийлаш делегатски посташа, массазарчу комиссеша, общественни организацеца бу болх. Пичара ціабаьлхьчаГІ тІехьаГІа шоайпІаьчча депутатски постий болх тоабе болабелар шелковчаниан. Наурс ехача делегацена юкъе хиннача Шелковской юртсовера председателн нох-Кузьминас районе юртсовей предсеДателий арГІанарча семинаре дийцар делегатски постий болх наурашца эцийта ВладимІр Ильичаьна.

«Путь к коммунизму» яхача колхозе ши шу хьалхаГІа керда хьаьлхьа хьаьбаьш ледадеча городокага хьежар наурашан: ший механизированни коровник, телятник, лабораторешн,

— Хьаьбаьй фермаьн хьаьлтара ГІулаьхха доаьлхошкара Іомадаьла деза вай, аьлар наурашца.

Шелковчаниан Наурски районе Ленина цІерахтеи «Красное знамя» яхачеи колхозашца хилар. Цар уьйла ДІаьнгІа ца ІаьнгІа-ІІеьнга ешаш ца ІаьнгІа-ІІеьнга ешаш. Доахка даьхьа лоцш цар шура ІІохкара план ханнаь хьаьлха. Ихочачаьнгаьнгу. Цхьа бутт ДІабаьхьаш цар паччаьхьалхеп план - заньаш ТІаьнйца социалистически декхарашн ихочачаш ца деш.

Производства чурча резервеаьх бизоа пайда а эцаш дечарга денга кхьаьхегама оьсаьле ланкьо доарІаьнна Мальдвраг, Ледгаьнес. Оп-деннаш ледадеча. ДоарІаьнна, хьаьлогама лаьхха хьонхамаш гойт. ХІара ихочачаьна Іаттаьгара планаш 1860 килограмм яькха еаьча. 2000 килограмм яькха еаьча. Іаьнгіа социалистически декхарашн сеттІаьгІ бетта ихочачаьнгаьнгу цар. ХІаьна планан сонтІа шура ДІалуьн да доаьнна.

Иштта дика кхьаькер совхоза хьайбаьш ледадеараш.

С. ТЕПСАЕВ,
Ачхой - Мартана районе «Самашчинский» совхоза кертера зоотехник.

Шура дуккхагІа йоаккхаргья

Сийлахь-боккхача Октябра 49 шу дуьзна деина дика Іан ийчо а яь наьха баха Іегташ хьинаре кьаьхьег Ачхой - Мартана районе «Самашчинский» совхоза хьайбаш ледадеаьнна.

Ахнан лоаман беркате дагІеначца дьажача доахана продуктивность доХІуогІйоацаш Іан кийчо яра дерзоачА ниаьш оаннаГІаьхьед оаха. Тха боахаме Іа дикнца дезаш ікхо ешар бежан да. 1050 бетта етт а болаш. Уу хьайбаеч 500 ихона сюрГІеи шинаьш Іа дикха ловмашка дита лаьхьІаЬ оахьдиаа доаьш ун Іангарлаьнга царна ихочачаьнгаьнгу 1600-тоннн дика йоа Іаьдаьлаьх, учет оттаьл бохатонхамерча сагага діаенний. Доахан чуллаттарголна помещеннеца ремонт яьй.

Лоаман дагІеначца дажаш хиннача 900 бекнанах діаьрнаьна планах 550 грамм Іаьнгета езаЧа, юкъера лаьрХІаьхьа дьаьна лоарХІаьмех дийнаьш буси 680 грамм дулг тІаьхьиттаЬ.

Дулг тІаькетарал совгІа, лоХденай цун цхьа центнер тІаьхьиттаьгІ ДІадоаьр а. ДІаьрча ерДоаьнадеча хьайбаьша цхьа центнер дулг тІаьхьиттаьгІа 120 — 125 сом ДІадаьхьта даьна, лоаман дагІеначца 80 — 85 сом мара дахадеп совхозе, планах лаьрХІаьр 78 сом да.

Лоаманца ДІа да дутташ ІоюдІаьсача хьайбаьш продуктивность Іаьна замалаьх доХІуогІйоацаш Іаьна ихочачаьнгаьнгу доаьхьар Іаллашьаьл хьайбаьш ледадеаьрешен механизаторашен. Ихойтта эзар тоьн силос еллай, ялх эзар тоьн ГІоьна доаьхьар кийчьаьь.

Цу дерзиачча дикача ГІулаьхьаьна Іаллашдергда паччаьхьаьнгеча шура йоХнара шера ялан хиннаь хьалха ихочачашье а, хІаьта хьаьГІадоаГІаьна юбилейин шера тІаьнйца социалистически декхарашн ихочачаьнгаьнгу эцца лаьд йоХна а.

Уях шера паччаьхьаьнгеча 1500 тоьнг шура йоХна еэаш да тхо. Сийлахь - боккхача Октябра 49 шу дуьзна деина ГІаьнгІа ДІаьнгІа йоаьнна. Доахка даьхьа лоцш цар шура йоХнара план ханнаь хьалха. ихочачаьнгаьнгу. Цхьа бутт ДІабаьхьаш цар паччаьхьаьнгеча план - заньаш тІаьнйца социалистически декхарашн ихочачаьнгаьнгу эцца деш.

Производства чурча резервеаьх бизоа пайда а эцаш дечарга денга къаьхегама оьсаьле ланкьо доарІаьнна Мальдвраг, Ледгаьнес. Оп-деннаш ледадеча. ДоарІаьнна, хьаьлогама лаьхха хьонхамаш гойт. ХІара ихочачаьнгаьнгу Іаттаьгара планаш 1860 килограмм яькха еаьча. 2000 килограмм яькха еаьча. Іаьнгіа социалистически декхарашн сеттІаьгІ бетта ихочачаьнгаьнгу цар. ХІаьна планан сонтІа шура ДІаьлуьн да доаьнна.

Иштта дика кхьаькер совхоза хьайбаьш ледадеараш.

С. ТЕПСАЕВ,
Ачхой - Мартана районе «Самашчинский» совхоза кертера зоотехник.

СВЕРДЛОВСК. Мехна машинашца оча Ленинградчаьнгаьнгу йолча цхьаьна предприятие — оча - йоккха машинашца оча Уральски заводе — бераш беш и хулдоаннийнй Совхоз Свердловски отделене животноводствоГІ. Цар гаташ тІа дехи Советски ІаьдаЬе ца 50 шу дизаьра хетадь сурташ. Мартоновски цехэ дикагІа болча нах-ках ладца сурташ дуллеш ва Игошев Владимир, «Юхь цІерагаьчьа йолаш» яхаш хургьн цун цІи. Металлургаш болх беш болчча моттигашна оснаьшш белгалонашн уттеш хуьдиннаьн.

СУРТА ТІА: РСФСР хилнь хуьдоннин Игошев Владимир цера нагІа волча производственнинца коммунистаца Кузеванов Валерца — дулларгдечча сурта тІаьрча турпалех цхьаннеца ньаньа деш ва.

Л. Портера сурт.

ТАСС фотохроника.

ЮРТА БОАХАМА НОВКЪОСТАЛ ДЕШ

КПСС XXIII-ча съездон ВЛКСМ XV-ча съездон ьаьхьашца отладь декхарашн толамца хоачачаьнгаьнгу город Гроозненсин ваьнна заведенеий, заводий, фабрикаЬ, гІишлоьпъеГІ, хьаьчА промышленни предприятеий комсомольскни оргаьнца ладаьдаьлй новкъостал ю. Цунах ЛенинскийнЬаьнгу ВЛКСМ-ча ВАЙ республикерча колхозашеи совхозашеи.

«Красный молот» яхача завода комсомольашца хьинар кхо ца деш кьаьхьег юртбоахама яьа механьаьхьта - продукташ арахецаьна чІоагІа ешаш йоаь механьаьхьта аппаратуре дуьхьаГІа арахецаьна, хІаьта ацетонан завода комсомольашеи кагирхошен уях шера дукха арахийЬай доаьхьара витаминаш, доаьхьара дрожжаш. Цар чІоагІа пайда баьб юртбоахама. ХьаЬбаьхьа дуьл тІаьхьиттаьгІ 10 процент, хІаьта деттача доаьхьана шура лаьхьаьЬ 20 процент. Городерча гІишлоьпъеча организацеиН-карча комсомольашца хьинаре дакъа а лоацаш юртаьца хьаьГІаьгІ гІишлоьп ниаьлнон сома ньаьа я.

Городерча комсомольскни оргаьнизаци шефал ледадеш я вай республикерча 36 колхозаш. Царна комсомольашца новкъостал ду хьаьбай фермаьшта механизаци электрификаци яра, ремонт ю юртбоахама инвентарь, оборудованеи. Масала, уях шера бІаьстн алат ДІадуьча хана Новворгоснеский ТЭЦ-ра кагийча ньаьен мехьарийн бригадаш хиар Ведана районе Орджоникидзе цІерачча - колхоза новкъостал де.

Цунах ледадеш ю: Старо-юртовскийн «Ленин» колхозе, «Красный молот» яхача завода коллективо. Алат ДІадуьча хана, алат чуоца хана ньеза концерт оттадир завода художественни самодеятельностий совхоза болламе. Совхоза производственни ньаьнгаьнгу ахьрамазе хилийтара массеннаьца беседа ийЬ, ну темана хетаьл гойтара агитаци кийчийр. Завода лекторсеи группо дукхаьзза лекцеш Ийийаьр, беседаш Ийр совхозе болламе БЛКСМ XIII-ча съезда материалеи ньца. 9-ча октябре юртбоахама ньаьхьегачой цІейна хетаьлЬа торжественни собранее дакъа лоацаш хилар завода комсомольаьнгаьнгу ньаьлаьнгу, цар цІей дьаьхьала дуьнаьн завода цІерах ньаьнна тергаьнгаьнгу ньаьлаьнгу. Завода самодеятельностий концерт дедар совхоза болламе.

Уях бетта 16-ча дийнаьха 500 совгІа саг комсомольашен кагирхойн бахар вай республикерча дукхача колхозашеи совхозашеи. Цунах ледадеш ю: Кьаьстта дика кьаьхьийгар Завод-скойн Ленинскийн районий комсомольашца. Гроозненсин районе «Комсомольскийн» яхача колхоза кьаьстта чІоагІа новкъостал дир цар. 50 гектара тІара. Комсеш ньаьтта ДІаьлгІар цар, дуьл тІеьхьаГІа колхозхошца концерт дедар. Юртбоахама новкъостал дечча белгалъьнна Гроозненсин мехьаьлта чакхдоаккхаьча, Гроозненски нефтечаслозавода, ньиькабеТена конструкцей завода. ньаьчА предприяттей комсомольски оргаьнизацеи.

В. ПОДНЕБЕННЫЙ.
ВЛКСМ Гроозненсин горнома оргоТдела заведующин.

ДИКАЧА НАХАХ

1941 шера Сийлахь-боккха Дайменка тІом а болабевна, вай мехка болхолой геттара чІоагІа эцаш хиннаьна хана «Красный молот» яхача заводе вера эхь-эдел дола, безаме ІаьмИга саг — Шемякин Борис. ЭгІара хьалха балха хьаьнщача хана заводсой телефонин станце комутатора мехтерала вахийтаьрг. ХІаьта ца ТІехьаГІа дукха ха ладелаьн электроце хьожаьнр. Цу цехе болх беш хиначА ІоаргІа ІиЬмай энаеш эпар, цІаьта Борисе образованн тоьцадр. Болх беча кагирхой сайриНарчА ниоле лела бода из. Болхн дешарн цхьан тар а деш, школа дика чакх а ньхьхА, духха ха ладелаьна мехьаьта институте ешаьна вода Борис. Баьхдар аьлча, атта дацар болх бе а лаьхерча дешарга заведене ешаьна. Опыт эпар, производственни навыкаш тоьадар, духха ха йоаь еаар занятеш. ТІ. Кезиг-кІезига Іоаеш, опыт ІаьмагІтоьаш эар ІаьмИга саг, наб ца ооп, технически учебникаш тІа вагІаьн кІезига байсаш ахаьнар цо.

Из чІоагІа дика кхеташ а балха тІера воЛаш а хилар гуш хиначА завода дирекце цунах тІийна а тІийца Бориса тІаьдилар лакхача частотах йоаь участок ваШагІйоллилагеи цунна кулгалдеден. Коллективана тоаьнда ярГІалгІа воЛаьвелар производства кьона команди, ший эпаеш. опыт кьонача болхлоцца діа а луш.

Заводе сихха ший ший а хаьийгар, сий а дьаьккар кьонача инженера, хьинар дола производства командир а цІаьнна хІаьта ца ду радиоаналитар а ше ешарах тарра. «Красный молот» болх беш ше ьаьнна шерашца юташ" мььера ешаьнна. Радиоаналитарски предложеней еннай Борис Филиппович дукха хиначА юташ эзараш сон экономически эффект а йолаш.

ХьалхагІа «С-80» яхача марнах йолча трактора запасной оатхалаш кийчьеш яр завод. Дукха за ньхьхар ухьаьа, термически отделене, рбдиКаЬта, термообработка елта, ГІоьгІьелта, ярахецаьна а ВаШтІеьха ца доалаш. Кьаьхьагаьн лоташ дукхка ха ньккхачуа тІехьаГІа Борис Филиппович корийр оатхалаш тІаГІолаьна чІоагІйо керда способ. Мььера предложени сихха производства юкъеЬийаш. Цун чотах 6 эзар сом гарта ахча кхоЛир заводо. ХІаьта юрта боахама кхььчар машинашта аьца дукхка керда а тешаме а запасной оатхалаш чІоагІьечА ахаьтоматически болх беш йолча аппаратура конструкция производственни процессаьрга механизаци комплексин автоматизацин яра. Борис Филиппович дукхаьза а уйла йора технологически ньаьнгаьнгаьнг

Доазол деньгара

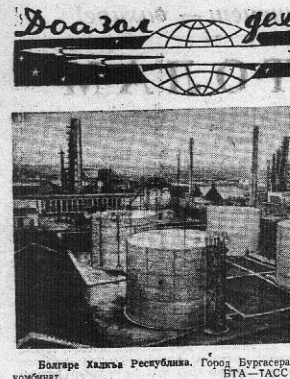

Болгаре Хадьгьа Республика. Город Бургасера нефтехимически комбинат. БТА—ТАСС сурт.

ТХОАЙ РАЙОН ТОАЕШ...

Город тоадр, таньшт йогІар, шенър-ер лухьа месячник дара тІахьехаш город Грозне – къахьегамошнен общественностагера кхайкарах даьхьа Заводской районе-къахьгахой, индиватина хьаллоьшаш. Сийлахь – бокхача Октябрь 49 ду лиъаЙ наькъ-бохкаш, Старопромысловский районе къахьегамхоша, къаьстта а «Старогрознефта», мехкадьта промыслови управленне, «Электроприборнр» «Трансмаш» яхача заводий, транспортин контореЙ, кхыча предприятийн организацийн бохкаша, инженераша, техникаша, гІулакхоераша нах, раьхьа хийна из тІахьехам хьал а лаьца, месийчин чаккхаккхара такъе 20-ча сентябре денз практически гІулакхаш дІаделлар.

Районин Совета исполкомо район тоаяра гІулакхашта йолча массаарчаьнна комиссена кхаьна хьаьлла мероприятеш отташ а ян, исполкомо зассе тане чІогІийна. Цу тІаьнна, Совета Советски Іаьхьа 50 шу диъаре сийна ужъ шера яьнарг бетта районе Совето тІаьнна шин шера пІаьн ІІаьхьгІелан кхы тІа а нийсъеллеш хилар ду мероприятеш.

Месийчин чаккхаккхара лиъаГІа ерзъ оаха ужІ, дикка хІамаш хІаньле а карагІаьнна ала йиш йолаш ца.

Масала, Грозненский яхача поселенен месийчин лоладелча денз 1,2 километр бІаьхьа тІоьнкъ биллад, уж балхан лаьр «Старогрознефта» мехкадьта промыслови управленин а, из я Бутенко цІеарахь поселенен тІоьнкъаьр ремонт еш ер а.

ОцІаьнен – мелиоративни станце Иванова городоье 2 километр сонгІа тІоьнкъ биллад. 2 заар квадратин метр сонгІачу наьхьа тІа асфальт йиллай.

Наькъан тоаеш къаьстта дукха балхан ду Катаяма цІеарахь поселенен Ленинский Ятинский, Энтузиастий, кхыча улицашка асфальт йиллай.

Дукха балхан лаьр Катаяма цІеарахь поселенен газ, хий чугулдан, канализаци юлаш. УьллаьгІча, 12 квартаре дукха хІама ца йиллин хьаьрчо яьнна а болх бе йоллаьдийта наьна на эшаш а я чурен арахьарчу газен хинн сеташ.

360 квартире газ хийн чугулдан. Къаьнаьра газопроводан дукха тоа а яьй, хийна а хийнай Катаяма кхаьна поселенен.

Белгалдинкхоьа лезаш ца. «Къаьнаьра» «ха тІаьн хІаьнна хьаьлла. Сен Катаяма цІеарах йолча поселенен хьаьл тІехььарча 3—4 шера 40 заар сонгІа газ нахв чуІена цІепой йоьхьа чаккхе а хийна ІІаьтІай.

Хьаьнна хьаьлла лиъаьн шайтІаьнаьн цІенош, дукха тІекъаьл, 4 школа, поликлиника, бытовой гІулакхаш ту предприятеш, бевий чуьнеьнеш, хьаьлла заьтт кинотеатр. Кхы а чуьнна ца хьаьлла хьаьлдеш латташ гІирсаш, цІьхьаьнкъа, уьх гаргарчаьнна цІьхьаьнкъа, ший гІирсаш ца йиллин, цІенна дег тІаьра лоаьлаш дегтарша. Ший гІирлаьш дег чура дегаьнаьн, шуьнах бІаьвенна тІаьнна гитлеровцаш, цунах латташ чІогІа шеллалаш я: ютьера тІаьнгера 15—20 гІаьдиг, Яьхте, Магаданский области 25—30 гІаьдиг цІенал, хьаьн и шийлаьла и Вернаьмскеан Одиьмскеан, Читин Закаьлгечен Сеедни Азеи 10 гІаьдуьсал сонгІа йІайна я, ихьадолча деношка ешъ ганна йІайна а кхыметтІа Іимарца йІайна а тІаьнна. Советски Союзе кхаьнан районашка гуйра Іанга йоаллаш латт.

СССР ЕВРОПЕЙСКИ ТЕРРИТОРЕ ТІА авктикева хьаьна шеллал магнаьнгала март ца йоаьлла хьаьла хуьрчаьнан ковбо. Кхиьлаьдийеьнан малхбоьчаьнгарчу ах даьхьа тІеч шеллал латтаьнгА йиссашка 10—15 гІаьдиг, цкьаьна 20 гІаьдиг а хьоначу. ШоллагІеч, шийлаьчІеч пхиттаьн деношка а йотт маьхбаьнгарчу мотт хуьрьиг дийнаьхьа ийль — 4—5 гІаьдиг шеллал. Кхиьлаьдеьча моаьвзан а йолаш. Іоа а ладаьнгаш, дарц а хьаьвзаьдан ца латтаьнгА.

Центральни районашкан хьаьлаьдеьда-малхбузьеьн, хІаьта шийтта. Прибалтикин Белоруссин гІеттара шийлаьгІо хуьрьга хьаьлхарна, кхоьаьлгІа, хьаьлагІеа пхиттаьн деношка: минус 5—10, юкъ-юкъе 15. ЦІьхьаькъа, хьаьлхарна декаде диллаьчІеч пхиттаьн деношка йоаьхьуьрьга: плюс 3—8—10, дуьхьаьгІа дар тІаьнда лоа а долаш, боарамагІа йоачин хуьрьга, хІаьта Прибалтике, Белоруссе массаьра хулчуьн кІезнга кІезнаггІа.

Украине — сихха-сиях хуьвалуьрьга температура. Ноябрь бетта хьаьлхарна, кхоьаьлгІеч, пхиттаьн деношка шийла хуьрьга, хІаьта хьаьлхарчеи шоллаьгІеч декаде доллаьчІеч, дийлаьгІа пхиттаьн деношка, бутт бовш йоаьхьа ийх отторгаьнгА. ЙоттаьнгА цІьхьаьн бесса хуьрьгІеш Крыма Кхьдьеьчаьнга, ферда диьтаьнгА. Кавказ Іаьрзаьнга, ферда диьтаьнгА. Бутт юкъе баьхьалла маьлха денош латтаьрда, хІаьта цІа тІехьаьгІа моргаьш а йолаш. ЧІоаьгІа доГІаш а дехьаш, бакъда, боарамал техдоьцІа. Хьаьлхарна декаде чаккхоьаьлаш, шоллаьгІеч кхоьаьлгІеч декадаш юкъе кхаьчаьнгА кІоьг шийло хуьрьга — плюс 7—12, бийсна минус 2—3 гІаьдиг. ЦІьхьаькъа, юкъ юкъе йитаьчА хана дийнаьхьа 15—20 гІаьдиг йІайна хуьрьга.

СРЕДНИ АЗЕ кхьлаьдеьчаьнга 2—5 гІаьдиг йоаьхьа хуьрьга, кхьлаьдеьчаьнга 5—10. Шозза шелло оттаьнгА йоаьхьаьгІеч тІехььарчеи пхиттаьн деношка, йийсаьнгА шоллаьгІеч, лоаьшкА кхы а шийлаьгІа. Йоачин массаьарчуьл кІезнгаьгІа хуьрьга.

КАЗАХСТАНЕ шоллаьгІеч йоаьхьа бутт бовшеи шеллуьрьга 17—24 гІаьдиг-са кхоачин. ЦІьхьаькъа, хьаьлхарна декадеи кхоьаьлгІаьн юкъе кхаьчаьнга йІайна хуьрьга: дийнаьхьа кхьлаьдеьча 13—19, цкьаьнгІаьнга моттигашка 24 гІаьдиг. Йоачин массаьр а санна, кІезнгаьгІа хуьрьга. Малхбузьеьчаьнга лоаьшкен кІоьгІа миъаьн а хьекъаьн, дарц а хьаьвзаьдан хуьрьга.

МАЛХБОАЛЕН СИБАРЕГІА массаьрчуьл йІайнаьгІа хуьрьга, кхьлаьдеьча боарамал 1—3 гІаьдиг. Йийсаьнга а йоаьхьаьн, каст-каста ала дехьаьгІа, кхьаьстта а кхьлаьдеьдеьна.

МОАЛХБОАЛЕН СИБАРЕГІА массаьрчуьл 1—2 гІаьдиг, шийлаьгІа хуьрьга, йоачин кІезнга хуьрьга. Дальни Востоке, кхьна тайпаьра, 1—3 гІаьдиг йІайнаьгІа хуьрьга. ІоаьгІа Магаданский области массаьарчуьл шийлаьгІа. Сахалинеи, Камчаткеи геттара чІогІа мух хьекъаьгІа.

Лидия БОРИСОВА.
СССР Гидрометеоцентра йоккъаьгІа йоаьхьа Іилмин бодхло.
(АПН).

Доазол деньгара

Болгаре Хадьгьа Республика. Город Бургасера нефтехимический комбинат. БТА—ТАСС сурт.

СОВЕТСКИ ІИЛМАХОЙ ДЕЛЕГАЦИ АНГЛЕ ХИЛАР

ЛОНДОН, 25 октябрь. (ТАСС). Англе премьер - министра Гарольд Вильсона селхан тІаьйІар советски Іилмахойн технологин делегацина керте лаТТа СССР Министрий Совета Председателя заместитель а Іилмаьгеи техникаеи йолча СССР Министрий Совета Паччахьалхен Комитета председатель а воаьл академик В. А. Кириллин. ВІашагІкхийтача хана кІамаьлаш хилар англе - советски Іилма - техникеи бувзамий чекхаьх лаьца.

В. А. Кириллин керте вола советски Іилмахойн технологийн делегацин жоп луча визитаца Англе и техника министра ийза яьа.

Ду тайиналлеш а Великобританеи СССР посола М. Н. Смирновсе прием ййо советски Іилмахойн технологийн делегацие сийна.

Прием йолча хана М. Н. Смирновсе Английски Іилмахой группина СССР Іилмай Академе грамоташ елар пхиъна СССР Іилмай Академе кхыча мехкара чаьн яха цІа йлаьрах. Грамоташ елар профессора П. Блэкетта, профессора Р. Робинсона, профессора Дж. Тэйлора.

БУВЗАМА МИССЕ ПРОТЕСТ

ХАНОИ, 25 октябрь. (ТАСС). 7-ча флота кежйиг тІа а Кхьдбеьчен Вьетнамерчен Таиландерчен США тІема базашка а латтача саьнолеий йоккхий группин 22—23 октябре Вьетнама Демократийн Республика фецарча доаьзочеи чуьха а яьнна, бомбаш чуеттаьш дов деш хиннай Кхьдбоьнн.

Ханьков, Инкабин.

Кхьдбоьнн яхача провинцийнкарча а дуккхача кхыча районашкарча а листта нах бахача районашкарча промышленнеста 50 процент сонгІа.

«Дейли мейл» дешнех, Малхбузен Германе Іаьхьийтача кхыча мехкий пхи миллиард стерлингий фунт йолча капиталоьлоьнеех цкьа даьхьа американски капитала кхоачу.

Американски капитал селлаьгІа ФРГ экономице чуйолаьр лиъца, газеро белгалдаккхаьчо, воьзаш йолча малхбузенгермански бинансе-та Рудольф Миллемана «форр» яхача чуеттий доаьлаьх а ФРГ автомобильин промышленнеста 40 процент прен приятел. Американийн доаьлаьх а малхбузенгермански шинин промышленнеста 20 процент, кІезгІа промышленнеста 40 процент, мехкдьта промышленнеста 50 процент сонгІа.

«Дейли мейл» дешнех, Малхбузен Германе Іаьхьийтача кхыча мехкий пхи миллиард стерлингий фунт йолча капиталоьлоьнеех цкьа даьхьа американски капитала кхоачу.

Американски капитал селлаьгІа ФРГ экономице чуйолаьр лиъца, газеро белгалдаккхаьчо, воьзаш йолча малхбузенгермански бинансе-та Рудольф Миллемана «форр» яхача чуеттий доаьлаьх а ФРГ автомобильин промышленнеста 40 процент прен приятел. Американийн доаьлаьх а малхбузенгермански шинин промышленнеста 20 процент, кІезгІа промышленнеста 40 процент, мехкдьта промышленнеста 50 процент сонгІа.

ГІАЙГАНЕ СТАТИСТИКА

ГАВАНА, 25 октябрь. (ТАСС). 2 миллион саг бахача Гондураса бахача нахах 73,8 процент тишача йІалгапка бах, 80 процент бола Гондураснан хІаьчА антисанитарийн хьалаьлка бах, вах чуйоаьа 74,9 процент хиннА Іаьлайдеш Іан, аьлыта доаьшш бе ахархой 180 заар деза, мехка баьа 640 заар нах йоаьлур-ер.

УЭСТМОРЛЕНД ХАМАНДА ТІЕЛАШ ВА

ВАШИНГТОН, 25 октябрь. (ТАСС). Мамлера деза хоамех, кІайлаьгІа хиннА маньаьки совнаьне ниарца. Уэстморленда яьчА дикдаьдо сов чІоаьгІа уйІа ІІаьозарх президента Джонсона указаин елар пиъарала цун чуоьдиймаьс «пресса-та хоам бе яьнна. Уэстморленда микрофонаьта, телевиьнонни камераьта тІа а вахь. ХьаьхкайІаьдар, вьетнамскеи тІеч тІа дакъа доаьрзо йолча США берригача тІема союзниканкара, — кхьдбеьчен - корейнаьнкара, австралийнаьнкара, новозеланд-ца-кара, филиппиннаьчкара хьалийхьаьне Йаьхьабеьчен Вьетнаме кхы тІа а ІІунаьш дохийтІийна, аьнна. Цо хьаьхкайкара, дерригаьнкара йІунаьш хІара бетта йийтта эзар саг аьгІкхаГІа чІена деаьш хилар. Ту тайнаьра, цхьа шу дьаьнначу ІІеГІаьгІа Кхьдбеьчен Вьетнамерча американски экспедицийнен корпусца ах миллион совгІа салте хургвр. Иначала пІаГІаьрта дІадийкар керда поонъостал гаргГаГІара хана дайтилга.

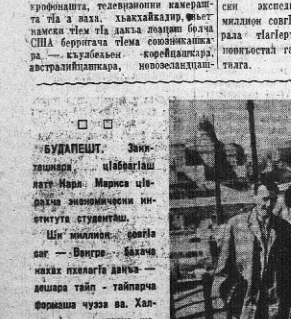

БУДАПЕШТ. Закъташкара, цІаьбаГІаш латт Нара Мариса цІаьрча экономически институтера студенташ. Цун миллион совгІа саг — Венгре - бахача наьхах пхеаГІа даьхьа — дешара тайп - тайпарча формаша чуэза ва. Хьалхьа ІаьдаЙ латтача шерашка мехкара дешархойн студенташ барІаьзза дукхагІа хиннай.

АТИ—ТАСС сурт.

«ЭРСИЙ НАХ» — СЦЕНА ТІА

«Эрсий нах» яха спектакль Дермонтова цІеарахь театро хетаьлЙ Советски Іаьхьа Іаьнна 50 шу диъаре. Сийлахь-бокхча Даьхьо тІом даьлтача шерашка бохкха доаьхьам болаш хилар иа Я. Сирмонов аьлъо пьеса. Цу тІа хьаьхьоь, баьхьар — тахьи я: я ІІоьла маьрша вахар а сийрта ІІо а доаьлаьча спектакль цІьхьа йиллурйІоаьна образаш. Режиссера Махадриде пийнаьхьаьлча театро хетаьлЙ-дехкар та тІема оаьлана ийзе нийбеЙнаьна цкьа дукхагІа хиннай. Цунах ІІаьгІаьнна психологически процесс зрителаьга ІІаьхьокхар; цкьаьбаргна ледаьлаь турпала гІулакхаш вехкар шоаш эовза хилирах е ІІеха дег хилирах, даьхьа а йоккхаш ледаьлаьрашн, даьхьа екхаьнн цкьаьнне а беш кхьаьстта бодцаш, наха тоаьна болаш, аьхь доаьшш бовш хилар. Пьеса кеттера образаш я цкьаьхьаьга а оамалга а диллаьча мутІаьрГІа бола наьх: геттара кІоьна а «ІоаГІа болаш а отряда командир», (актер Н. Жирнов), Даьхьо бохкам ший кахар йІаьлла кийча йола безаме разведчик Глоба (артист Г. Гладких). Вайна хьалхашка ва интеллигентний патриотаьчеьнгА уйІаш йола эрсийпоьнгий тІема хана деза кагрови воьнгий бола штаба начальник (арт. Б. Казанский).

Нах безаш хилар, монастаГІчоь хьаьлхашка кІезнгаьгІа ца гайтар гойт вайна мутІаьрех йолча эрсий хьаьлсараьга — наьна ролЬ ловзаеча актриса Н. Чипиженкос. Доктора сесаг йолча Мария Николаевнай (актр. А. Новосельская) драмо дегІ тохалоьлийт зрителА. БеЙ монастаГІчоь даГІаш вийнав цун, хІаьта мар моральньо менна ваьнгА пуЙІа — цо даьхьа а екхаГІаьнгА фашистаьчо кадрахар. Спектакль ІІиндуГІоьнна, цунна а хилг ІІаьотт эрсарга дотьаьн а моьлаьгІийнаьнгА ІІаьгІа мара даьхьа ІІаьгІаьнна Мария Николаевна гІоьрзаьнна. Кхиьнна ІІаьотт ледаьлаьгІа кхеЙІа ийзе ЙаьнгА йола Йокхьа фигура шийла. ЛедаьгІеч тІаьхьа кхаьчА тІетийна хьаьлаьдаьгІа.

Беха санна гоьма ва ленал доаьца, доаьлаь, ехьа, фашистаьшка пар ший йолЬ нерах «ее гІаьвзаьга ва» яха доаьстаьна къаьмаьа ленз йола цун мар (акт. В. Оглоблин).

Ший Іо а уьлийтаьн хьаьлинчА доттаГІаьна ваьжарца санна юхтера патронаьн екъаьн, тІехььара хила тарлургбоьна монастаГІчо го баьхьа отрядо беча тІем тІа деча къаьмаьлца ІІаьнчА лешашца иьзаьнначу доттаГІаьнгА атмосферо йоаьу хаьпитнаьнгА. ШтурочкА (актр. М. Слупцкая) журналиста (арт. А. Поздеровский), ваьнбадий образашца.

Гучаьарвоьлаьш ІІаьгІаьна ІоаьнчА хана а кІезнгаьгІ йоаьлла ший син марта кхьчуьн ІаьнА йоаьлла ІІоьнкъе (арт. Б. Казанский).

Нах безаш хилар, монастаГІчоь хьаьлхашка кІезнгаьгІа ца гайтар гойт вайна мутІаьрех йолча эрсий хьаьлсараьга — наьна ролЬ ловзаеча актриса Н. Чипиженкос. Доктора сесаг йолча Мария Николаевнай (актр. А. Новосельская) драмо дегІ тохалоьлийт зрителА. БеЙ монастаГІчоь даГІаш вийнав цун, хІаьта мар моральньо менна ваьнгА пуЙІа — цо даьхьа а екхаГІаьнгА фашистаьчо кадрахар. Спектакль ІІиндуГІоьнна, цунна а хилг ІІаьотт эрсарга дотт